

การจัดการความรู้ (Knowledge Management) ปีการศึกษา 2562
 นำเสนอที่ประชุมคณาจารย์ และเจ้าหน้าที่คณะพยาบาลศาสตร์มิชชั่น
 ณ ห้องประชุม ชั้น 2 คณะพยาบาลศาสตร์มิชชั่น วิทยาเขตกรุงเทพฯ

ผู้นำเสนอ	อาจารย์ เจตนา วงษาสูง
วันที่นำเสนอ	วันพฤหัสบดีที่ 30 เมษายน 2563
ผู้เข้าร่วมประชุม	1. อาจารย์ ดร. จันทนา หล่อตจะกุล 2. ผศ. ภูมรินทร์ อินทชัย 3. อาจารย์ เจตนา วงษาสูง 4. อาจารย์ ประรณนา ศรีธิสาร
การประชุมเรื่อง	Updated Contemporary Nursing Theories and Applications
วันที่ประชุม	24 – 26 กรกฎาคม 2562
จัดโดยหน่วยงาน	ศูนย์บริการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
สถานที่	ณ โรงแรมอโมรา ท่าแพ เชียงใหม่

สรุปเนื้อหาการประชุม

ทฤษฎีการพยาบาลระดับกว้างและการนำไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล

Roy Adaptation Model

การพยาบาล (Nursing)

กระบวนการพยาบาล 6 ขั้นตอน

1. การประเมินพฤติกรรมของผู้รับบริการ (เกี่ยวกับการปรับตัวทั้ง 4 แบบ) หรือการประเมินระดับที่หนึ่ง
  - Physiologic
  - self-concept
  - role function
  - interdependence modes
2. การประเมินสิ่งเร้า หรือการประเมินระดับที่สอง
  - เกรณในการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของพฤติกรรม
  - ทำการประเมินสิ่งเร้าทั้ง 3 กลุ่มคือ สิ่งเร้าตรง สิ่งเร้าร่วม และสิ่งเร้าแฝง

3. การวินิจฉัยการพยาบาล

- พฤติกรรมและปัจจัย หรือสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในแต่ละแบบของการปรับตัว (adaptive modes) แล้วให้ชื่อกลุ่มพฤติกรรมตามการจำแนกปัญหาการปรับตัว (typology of adaptation problems)

4. การกำหนดเป้าหมาย

- กำหนดเป็นข้อความที่แสดงถึงพฤติกรรมของผู้รับบริการที่พยาบาลคาดหวัง

5. การปฏิบัติการพยาบาล

- เลือกวิธีปฏิบัติเพื่อจัดการกับสิ่งเร้า และ/หรือเมื่อระดับความสามารถในการปรับตัวของผู้รับบริการ
- การจัดการกับสิ่งเร้านั้น ควรมุ่งจัดการกับสิ่งเร้าตรงก่อน และเมื่อไม่สามารถจัดการกับสิ่งเร้าตรงได้ จึงมุ่งที่สิ่งเร้าร่วมและสิ่งเร้าแฝง

6. การประเมินผล

- การประเมินประสิทธิภาพของการปฏิบัติการพยาบาล เปรียบเทียบข้อมูลที่รวบรวมได้กับเป้าหมายที่กำหนดไว้ หากพบว่าผู้รับบริการมีพฤติกรรมปรับตัวที่เหมาะสมแล้ว ก็เปลี่ยนจุดสนใจไปพฤติกรรมปรับตัวที่ไม่เหมาะสม
- เมื่อประเมินแล้วพบว่าผู้รับบริการยังคงมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม แสดงว่าการปฏิบัติการพยาบาลไม่บรรลุเป้าหมายอาจผิดพลาดในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งต้องเริ่มขั้นตอนที่ 1

Neuman Systems Model และการนำไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล

การพยาบาล (Nursing) คือ กิจกรรมการพยาบาลที่เหมาะสมกับภาวะสุขภาพของผู้รับบริการโดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความสมดุลของระบบผู้รับบริการ

1. การประเมินผลกระทบของสิ่งก่อความเครียด

1.1 actual effects of stressors

1.2 possible effects of stressors

2. การช่วยให้ผู้รับบริการปรับตัวอยู่ในภาวะสมดุล

2.1 primary prevention คือ การพยาบาลเพื่อป้องกันการเกิดความเจ็บป่วย มีเป้าหมายเพื่อดำรงรักษาภาวะสุขภาพดี การเพิ่มความแข็งแรงของแนวป้องกันยืดหยุ่น (Fixable Line of Defense) และการลดการเผชิญกับสิ่งก่อความเครียด (stressors)

2.2 secondary prevention คือ การพยาบาลเพื่อบำบัดความเจ็บป่วยที่เกิดขึ้น มีเป้าหมายเพื่อให้เข้าสู่สมดุล/สุขภาพดี โดยเพิ่มความแข็งแรงของแนวต่อต้าน (Line of resistance) (และป้องกันโครงสร้างพื้นฐาน) การค้นพบความผิดปกติแต่เริ่มแรก การประเมินความรุนแรงของความเจ็บป่วย (ปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งก่อความเครียด) และ การให้การบำบัดตามอาการ/ความเจ็บป่วย

2.3 tertiary prevention คือ การพยาบาลเพื่อส่งเสริมการสร้างขึ้นใหม่ มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้รับบริการกลับคืนสู่ภาวะสุขภาพดี ซึ่งอาจจะมากน้อยกว่าระดับเดิม

กระบวนการพยาบาลของ Neuman Systems Model

1. การวินิจฉัยการพยาบาล (nursing diagnosis)

- health assessment คำนึงถึงการรับรู้ของผู้รับบริการ (ภายในบุคคล 5 ด้าน ระหว่างบุคคล ภายนอกบุคคล) ประเมินการรับรู้ของผู้รับบริการโดยใช้ 6 ข้อคำถาม
- ระบุสิ่งก่อความเครียด (นำข้อมูลผิดปกติมาใช้ในการระบุสิ่งก่อความเครียด)
- วินิจฉัยผลกระทบของสิ่งก่อความเครียด (กำหนดข้อวินิจฉัยทางการพยาบาล)

2. การตั้งเป้าหมายการพยาบาล (nursing goals)

- การระบุเป้าหมายการพยาบาล
- การระบุเกณฑ์การประเมินผล
- การระบุกิจกรรมการพยาบาลของพยาบาล/กิจกรรมการดูแลตัวเองของผู้ป่วย และ/หรือกิจกรรมการดูแลของผู้ดูแลหลัก (ทำโดยการต่อรอง/ทำข้อตกลงกับผู้ป่วย/ผู้ดูแลหลัก)

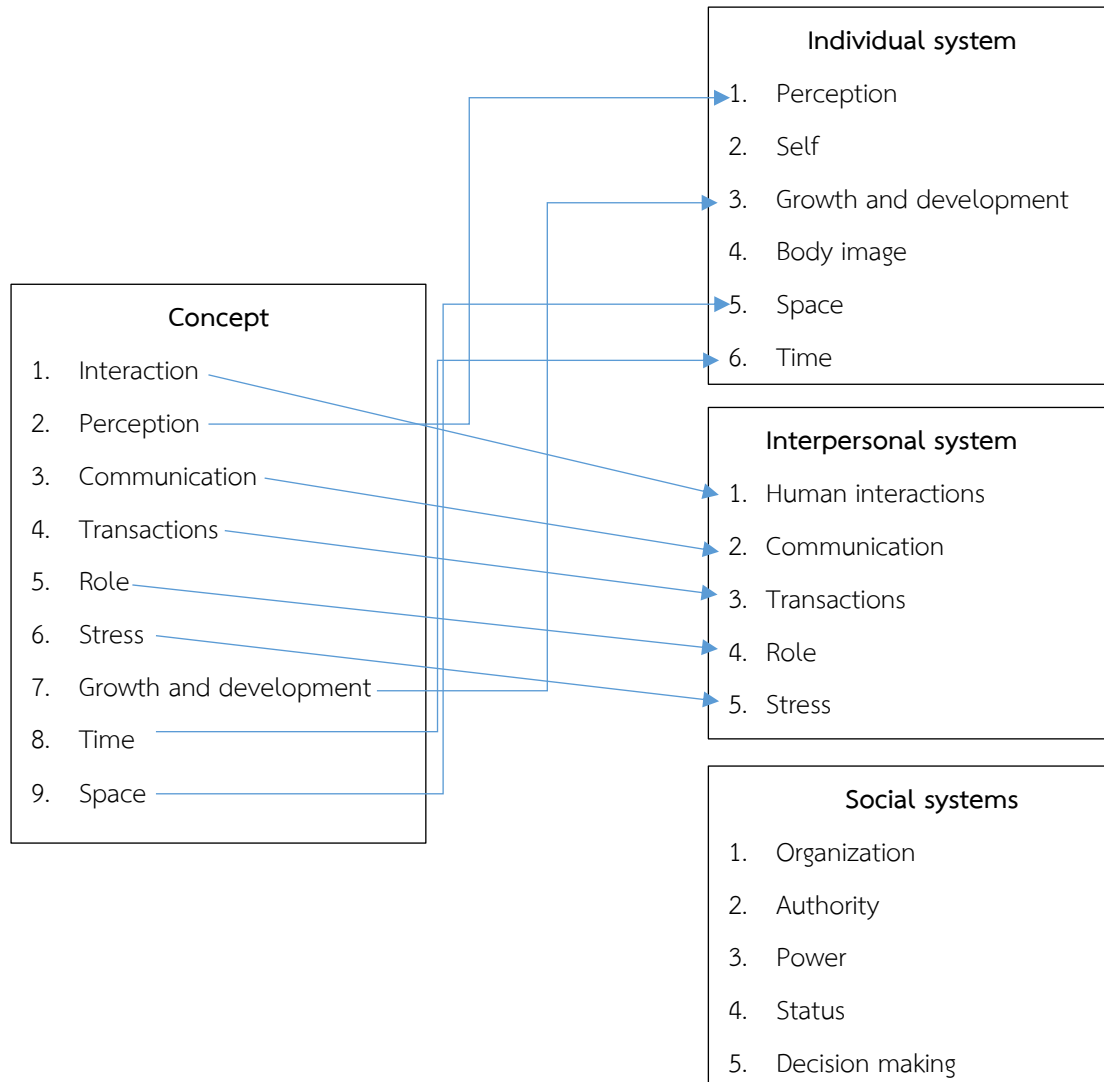
3. ผลลัพธ์ของการพยาบาล (nursing outcomes)

- การปฏิบัติการพยาบาล/การดูแลตัวเอง/การดูแลโดยผู้ดูแลหลัก
- การประเมินผลลัพธ์การพยาบาล
- การประเมินความต้องการ การตั้งเป้าหมายการพยาบาลใหม่รวมทั้งการประเมินสุขภาพซ้ำ

King Goal Attainment Theory และการนำไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล

3 ระบบที่มีความสัมพันธ์กัน ได้แก่

- 1) ระบบบุคคล Individual system
- 2) ระบบระหว่างบุคคล Interpersonal system
- 3) ระบบสังคม Social systems

Proposition: 8 propositions

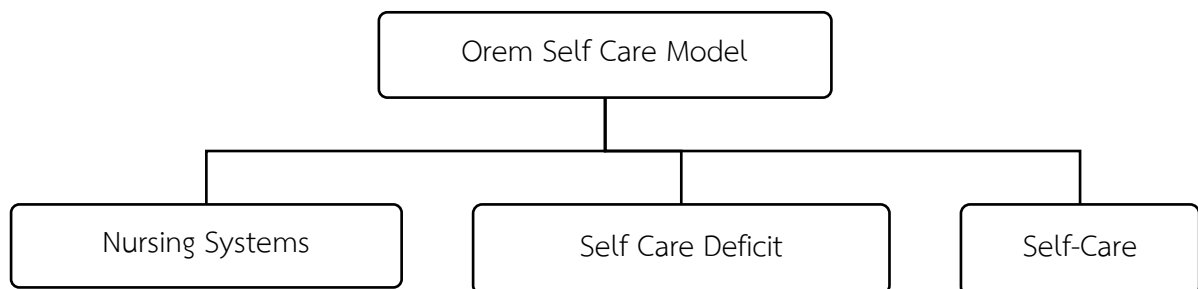
1. การรับรู้ตรงกันเกิดขึ้นในการมีการกระทำต่อกัน ปฏิสัมพันธ์จะเกิดขึ้น
2. พยาบาลและผู้ป่วยมีปฏิสัมพันธ์กันเกิดขึ้น เป้าหมายจะบรรลุ
3. ถ้าเป้าหมายบรรลุ ความพึงพอใจเกิดขึ้น
4. การเป้าหมายบรรลุผล การพยาบาลมีประสิทธิภาพ
5. ถ้าปฏิสัมพันธ์ถูกสร้างขึ้นในการกระทำต่อกันระหว่างพยาบาลกับผู้ป่วย การเจริญเติบโตและพัฒนาการจะได้รับการส่งเสริม
6. ถ้าความคาดหวังในบทบาท และการแสดงบทบาทได้รับการรับรู้โดยพยาบาลและผู้ป่วยตรงกันปฏิสัมพันธ์จะเกิดขึ้น

7. ถ้าพยาบาลหรือผู้ป่วย หรือถึงคู่มีความซับซ้อนในบทบาท ความเครียดในการกระทำต่อกันระหว่างพยาบาลกับผู้ป่วยจะเกิดขึ้น
8. ถ้าพยาบาลที่มีความรู้เฉพาะ และมีทักษะในการสื่อสารข้อมูลกับผู้ป่วยอย่างเพียงพอ การตั้งเป้าหมายร่วมกัน และการบรรลุเป้าหมายจะเกิดขึ้น

Application

Nursing process method	King Goal Attainment Theory
Assessment	Perception, communication and interaction of nurse and client
Planning	Decision making about the goals Be agree on the means to attain the goals
Implementation	Transaction made
Evaluation	Goal attained

Orem Self Care Model และการนำไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล

Nursing Systems

1. บทบาทของพยาบาลในระบบทดแทนทั้งหมดมีดังนี้
  - การดูแลตามความต้องการการดูแลทั้งหมดของผู้ป่วย
  - ชดเชยภาวะไร้สมรรถภาพของผู้ป่วยในการปฏิบัติกิจกรรมการดูแลตนเอง
  - ช่วยประคับประคองและปกป้องผู้ป่วย
2. ระบบทดแทนบางส่วน
  - ผู้ป่วยกับพยาบาลร่วมกันรับผิดชอบในการสนองความต้องการการดูแลทั้งหมดของผู้ป่วย

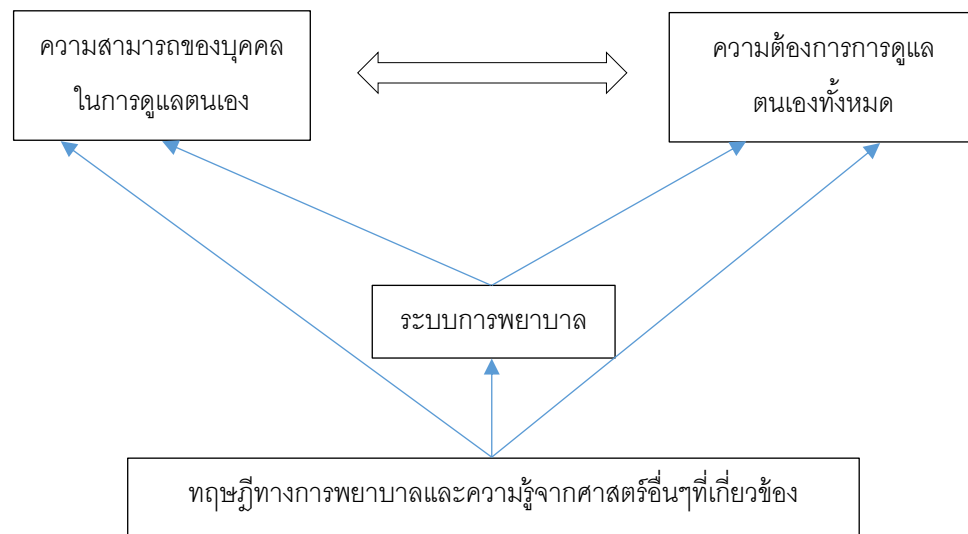
- การช่วยเหลือขึ้นอยู่กับความต้องการและความสามารถของผู้ป่วย
- ผู้ป่วยกับพยาบาลตั้งเป้าหมายร่วมกัน
- ผู้ป่วยอาจปฏิบัติกิจกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการสนองต่อความต้องการการดูแลตนเองที่จำเป็นโดยทั่วไป
- พยาบาลช่วยผู้ป่วยสนองต่อความต้องการการดูแลที่จำเป็นซึ่งเกิดจากปัญหาสุขภาพ

3. ระบบการพยาบาลสนับสนุนและให้ความรู้

- ในระบบนี้ผู้ป่วยเรียนรู้ที่จะกำหนดความต้องการการดูแลตนเองทั้งหมดและกิจกรรมที่ต้องการทำ ผู้ป่วยจะได้รับการสอน แนะนำและสนับสนุนจากพยาบาล

การช่วยเหลือมี 5 วิธี คือ

1. การกระทำให้หรือการกระทำแทน
2. การชี้แนะ
3. การสนับสนุน
4. การสอน
5. การสร้างสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมให้บุคคลได้พัฒนาความสามารถในการดูแลตนเอง

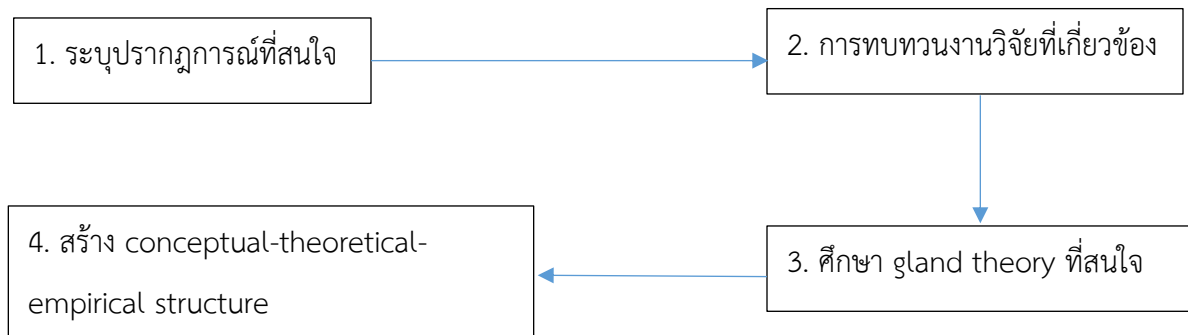

การใช้ทฤษฎีการพยาบาลในการวิจัย

- การใช้ทฤษฎีการพยาบาลกรอบแนวคิดการวิจัย
- การใช้ทฤษฎีการพยาบาลกรอบทฤษฎีการวิจัย

แนวทางการใช้ทฤษฎีการพยาบาลระดับกว้างในการวิจัย

1. การใช้ gland theory ในการวิจัยสามารถใช้ทั้งทฤษฎี หรือบางส่วนของทฤษฎี เพราะเหตุใด
2. สามารถใช้แนวคิด conceptual-theory-empirical structure นี้เป็นแนวทางในการพัฒนางานวิจัยที่ใช้ทฤษฎีการพยาบาลเป็นกรอบทฤษฎีการวิจัยได้
  - ประชากรที่จะศึกษา คือกลุ่มใด
  - ปรากฏการณ์ที่สนใจ คืออะไร
  - ความรู้ที่ต้องการพัฒนา คืออะไร
  - gland theory ที่สนใจคือทฤษฎีใด จะเลือกใช้ concept และ/หรือ propositions ใดของ gland theory นั้น
  - conceptual-theoretical-empirical structure ของการวิจัยนั้นจะเป็นอย่างไร

การนำประโยชน์มาใช้ในหน่วยงาน

1. เป็นแนวทางในการนำทฤษฎีทางการพยาบาลมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติ

รูปภาพการนำเสนอและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในที่ประชุมคณาจารย์และเจ้าหน้าที่

